

RIGSADVOKATEN

Anklagemyndighedens
Årsberetning 2005

Afgivet af Rigsadvokaten

2005

Anklagemyndighedens
Årsberetning 2005

Afgivet af Rigsadvokaten

2005

Anklagemyndighedens Årsberetning 2005
Afgivet af Rigsadvokaten

Publikationen kan hentes på Rigsadvokatens hjemmeside
<http://www.rigsadvokaten.dk>

Layout: Rumfang
Tryk: Holmen Center-Tryk A/S

ISSN 0180-7169

Indholdsfortegnelse

Forord	5
1 Rigsadvokatens virksomhed i Højesteret	7
1.1 Indledning	7
1.2 Domsforhandlinger i Højesteret	8
1.3 Ankesager (domme afsagt af landsretten i første instans)	8
1.3.1 Narkotikasager	10
1.3.2 Drabssager	11
1.3.3 Drabsforsøg	13
1.3.4 Sager vedrørende grov vold	14
1.3.5 Sager vedrørende sædelighedskriminalitet	16
1.3.6 Sager vedrørende overtrædelse af særlovgivningen	17
1.3.7 Sager om rettergangsfejl	18
1.4 Tredjeinstanssager (domme afsagt af landsretten som ankeinstans)	20
1.4.1 Ansøgninger om tredjeinstanstilladelse	20
1.4.2 Sager vedrørende straffeloven	21
1.4.3 Sager vedrørende særlovgivningen	22
1.5 Kæremål i Højesteret	23
Udvalgte Højesteretskendelser afsagt i 2005	23
2. Personalet i den overordnede anklagemyndighed	31
3. Sagsfordelingen hos Rigsadvokaten og statsadvokaterne	39
3.1 Sagsfordelingen mv. hos Rigsadvokaten	39
3.2 Sagsfordelingen hos statsadvokaterne	40
3.3 Målsætningen for sagsbehandlingstiden	42
4. Den overordnede anklagemyndigheds deltagelse i udvalg og arbejdsgrupper	43

Forord

En æra er forbi!

Daværende rigsadvokat Per Lindegaard tog efter sin tiltræden som rigsadvokat skridt til at udgive en Anklagemyndighedens Årsberetning. Rigsadvokat Lindegaard anførte blandt andet i forordet til den første udgave, der udkom i foråret 1974: *“I rigsadvokaturen foretages jævnligt undersøgelser, der sigter til at kaste lys over judicial eller administrativ praksis på særlige områder eller strafferetsplejens funktion i specielle henseender. Disse undersøgelser vil ikke altid være af så stor almen interesse, at det vil være rimeligt at publicere dem i faglige tidsskrifter, men de vil have interesse for de snævrere kredse, som er beskæftiget med behandlingen af straffesager.”*

5

Den første årsberetning indeholdt i tråd med denne målsætning redegørelser for to specialundersøgelser inden for straffesagsbehandlingen, nemlig foranstaltninger overfor sindssyge lovovertrædere og kildeskattestrafferet. Årsberetningen indeholdt foruden andet fagligt stof tillige *“en beskrivelse af anklagemyndighedens arbejdsmængde fordelt på de forskellige hovedopgaver, som påhviler statsadvokaterne og rigsadvokaten, og oplysninger om anklagemyndighedens personaleforhold”*.

Disse faglige redegørelser mv. har siden udgjort kernen i Anklagemyndighedens Årsberetning, der nu udkommer i den 30. og sidste udgave.

Der er fortsat behov for at offentliggøre faglige redegørelser, praksisoversigter og lignende. Når denne beretning er den sidste i en lang række, skyldes det alene, at den hidtidige offentliggørelsesform ikke længere kan imødekomme nutidens krav og forventninger til hurtighed og aktualitet.

Fremover vil faglige redegørelser, praksisoversigter mv. blive offentliggjort elektronisk som led i den igangværende generelle omlægning og modernisering af anklagemyndighedens informationsformidling.

Den elektroniske informationsplatform åbner op for helt andre og øgede muligheder for både at indfri medarbejdernes øgede forventninger om flere informationer og at sikre en hurtigere og enklere formidling af ajourført fagligt stof. Men anklagemyndighedens faglige informationsformidling vil også i fremtiden være tilgængelig for andre, blandt andet via Rigsadvokatens hjemmeside på Internettet.

Som led i den gennemgribende reform af anklagemyndighedens styrings- og ledelsesmodel, der er en følge af politi- og domstolsreformen, vil oplysninger om anklagemyndighedens ressourceanvendelse og faglige resultater fremover fremgå af anklagemyndighedens årsrapport.

6

Maj 2006

Henning Fode

Afsnit 1

Rigsadvokatens virksomhed i Højesteret

1.1 Indledning

Rigsadvokatens embedsopgaver er beskrevet i retsplejelovens § 99. En af de væsentlige opgaver er udførelsen af straffesager i Højesteret. Dette afsnit beskriver Rigsadvokatens virksomhed i Højesteret i 2005, herunder nogle af de sager, som har været domsforhandlet og nogle af de skriftlige kæremål, der har været behandlet.

7

Tabel 1 Højesteretssager i 1999-2005

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1. Nye ankesager	53	41	52	53	53	65	58
– heraf ankefrafald	6	2	3	2	6	4	7
– heraf verserende	20	21	24	22	24	33	27
2. Domsforhandlinger i Højesteret	50	35	46	47	43	51	54
– heraf initiativanker	3	2	3	3	0	3	1
– heraf tredjeinstanssager	18	11	8	18	11	13	10
– antal tiltalte	60	37	72	63	59	83	66
Anklagemyndighedens påstand for Højesteret ¹⁾							
– skærpeelse	12	16	17	15	22	31	20
– stadfæstelse	35	17	27	30	21	24	38
– ophævelse	–	–	3	1	1	3	0
– frifindelse	3	2	0	2	0	0	0
3. Nye kæresager	40	45	28	34	38	45	32
– heraf afgjort	34	37	23	26	29	43	25
– heraf frafaldet	0	2	0	1	2	1	0
– heraf verserende	6	6	5	7	7	1	7

1) Anklagemyndighedens hovedpåstand. I sager mod flere tiltalte har Rigsadvokaten i visse tilfælde nedlagt påstand om stadfæstelse af straffen for nogle af de tiltalte og skærpeelse for andre. Sagerne er derfor taget med i statistikken begge steder.

1.2 Domsforhandlinger i Højesteret

8

Det følger af retsplejelovens § 957, at *“den part, som anker...”* først har ordet under domsforhandlingen i Højesteret. Denne bestemmelse praktiseres normalt således, at Rigsadvokaten forelægger sagen for Højesteret, når anklagemyndigheden har taget initiativ til at anke eller påstår dommen ændret, den såkaldte kontraanke. Rigsadvokaten tager i almindelighed stilling til spørgsmålet om kontraanke i forbindelse med indbringelsen af sagen for Højesteret. Dette sker, når ankemeddelelsen er forkyndt for den tiltalte. Rigsadvokaten vurderer i denne forbindelse, om retspraksis på det pågældende område giver anledning til ændring af landsrettens resultat. Finder Rigsadvokaten, at landsrettens afgørelse utvivlsomt er i overensstemmelse med retspraksis, nedlægges alene påstand om stadfæstelse. I denne situation forelægges sagen som udgangspunkt af forsvareren, med mindre forsvareren træffer aftale med Rigsadvokaten om, at denne forelægger sagen. Rigsadvokaten er i almindelighed imødekommende over for en sådan anmodning fra forsvareren.

Rigsadvokaten tager kun i begrænset omfang initiativ til at anke en sag til Højesteret. Som det fremgår af tabel 1, blev kun en enkelt sag ud af 54 anket på initiativ af anklagemyndigheden. Rigsadvokaten fik dog ikke medhold i, at straffen skulle skærpes, U 2006.250H.

En sag kan normalt kun behandles i to instanser i domstolssystemet. Dette indebærer, at en sag, der er startet i byretten som førsteinstans, kun med særlig tilladelse fra Procesbevillingsnævnet kan indbringes for Højesteret. Er sagen derimod startet i landsretten som første instans, er der med de begrænsninger, der følger af retsplejeloven, fri ankeadgang til Højesteret. I den følgende fremstilling sondres der mellem ankesager, der er startet i landsretten og tredjeinstanssager.

1.3 Ankesager (domme afsagt af landsretten i første instans)

Efter reglerne i retsplejelovens § 940 kan en dom, der er afsagt af landsretten i første instans, påankes til Højesteret efter reglerne i retsplejelovens kapitel 82. Anken kan efter § 943 støttes på, at rettergangsregler er tilside-sat eller fejlagtigt anvendt, den såkaldte formalitetsanke. Anken kan endvidere efter § 945, stk. 1, støttes på den retlige bedømmelse af sagen, her-

under retsformandens retsbelæring og fastsættelsen af retsfølgen (sanktionen) mv. Det er den såkaldte realitetsanke. Højesteret er afskåret fra at bedømme spørgsmål, der er undergivet nævningernes enekompetence. Det vil blandt andet sige, at nævningernes afgørelse af spørgsmålet om utilregnelighed efter straffelovens § 16, og om tilstedeværelsen af fakultative strafforhøjelses-, strafnedsættelses- og strafbortfaldsgrunde anses for bindende for Højesteret. Anken kan ikke støttes på bevisbedømmelsen, jf. § 945, stk. 2.

Den overvejende del af andeninstanssagerne har i lighed med tidligere år drejet sig om sanktionsfastsættelsen i sager vedrørende narkotikaforbrydelser efter straffelovens § 191 og manddrab eller forsøg herpå efter straffelovens § 237. Der har endvidere været tale om enkelte sager vedrørende andre former for personfarlig kriminalitet, herunder sager om grov vold, røveri og voldtægt mv. Højesteret tog endvidere i enkelte sager stilling til spørgsmålet om idømmelse af anden foranstaltning end straf, herunder anbringelse i hospital for sindslidende og forvaring.

Spørgsmålet om udvisning på grund af strafbart forhold indgik i ganske mange sager. Der kan herom henvises til det særskilte afsnit herom i Årsberetningen for 2003-2004 og den ajourførte oversigt over disse sager på www.rigsadvokaten.dk.

Der var i enkelte af sagerne spørgsmål om ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning til fornyet behandling ved nævningeting som følge af rettergangsfejl mv. i forbindelse med nævningesagens behandling i landsretten.

Tabel 2 Domsforhandlinger i ankesager i 2005 (2. instanssager)

Lovbestemmelse ²⁾	stadfæstet	afgørelse ændret	sager i alt
Grov narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191	11	4	15
Manddrab efter straffelovens § 237	8	1	9
Drabsforsøg	3	2	5
Grov vold efter straffelovens § 245/§ 246	5	1	6
Røveri	4	0	4
Øvrige	3	2	5
Sager i alt	34	10	44

2) I flere af sagerne er der sket overtrædelse af flere af bestemmelserne. Sagerne er fordelt efter den bestemmelse, hovedforholdet er henført under.

1.3.1 Narkotikasager

Omtrent en tredjedel af ankesagerne i 2005 har vedrørt grov narkotikakriminalitet efter straffelovens § 191. Som det fremgår af tabel 2, stadfæstede Højesteret i 11 tilfælde landsrettens strafudmåling, mens der i fire tilfælde skete en ændring af landsrettens afgørelse. Ændringerne medførte i alle fire tilfælde en nedsættelse af straffen.

Ved strafudmålingen i narkotikasager lægges der sædvanligvis vægt på stoffets art og mængde, antallet af forhold og den tidsmæssige udstrækning af forholdene, samt gerningsmandens rolle i forbindelse med narkotikakriminaliteten. Der har udviklet sig visse faste udgangspunkter for strafudmålingen i narkotikasager. I sager, hvor der f.eks. er tale om indførsel af heroin eller kokain i kvantiteter på ca. 1 kg er udgangspunktet fængsel i 5 år, mens det for kvantiteter i området fra ca. 11/2 kg til ca. 2 kg af de nævnte hårde stoffer er fængsel i 6 år – også efter strafskærpelseslovens ikrafttræden. Udgangspunktet fraviges f.eks., hvis gerningsmanden har indtaget en central rolle i forbindelse med indførslen. Strafniveauet for blandt andet amfetamin ligger på et lavere niveau.

Højesteret er i to af narkotikasagerne i 2005 fremkommet med nogle mere principielle bemærkninger om udmålingspraksis.

I sagen **U 2006.475 H** blev T fundet skyldig i at have foranlediget en kvinde til at transportere ca. 947 g kokain og ca. 226 g heroin fra Holland til København. Landsretten henførte forholdet under straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 2. pkt., og fastsatte straffen til fængsel i 6 år. Højesteret anførte, at udgangspunktet i sager om indførsel af narkotika af den omhandlede art og mængde er, at forholdet henføres under straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt., og at straffen for indførsel af narkotika af den omhandlede art og mængde som udgangspunkt er fængsel i 5 år. Da der ikke var oplyst omstændigheder, der kunne begrunde en fravigelse af udgangspunktet, nedsatte Højesteret straffen til fængsel i 5 år.

I sagen **U 2006.810 H** havde T indført 79,5 g heroin og 1182,8 g heroin samt 1,9 kg hash og var af landsretten blevet idømt fængsel i 6 år. Højesteret udtalte, at også efter forhøjelsen i 2004 af strafferammen i § 191 er straffen for indførsel af narkotika af den omhandlede art og mængde som udgangspunkt fængsel i 5 år, jf. U 2006.475 H. Da der ikke var omstændigheder, der kunne føre til en fravigelse af udgangspunktet, nedsatte Højesteret straffen til fængsel i 5 år.

1.3.2 Drabssager

Der har for drabssagernes vedkommende i vidt omfang dannet sig en meget fast retspraksis for strafudmålingen, således at strafpositionen på fængsel i 12 år er udgangspunktet. Der kan herved henvises til Højesterets dom i **U 1995.592 H**. Er der tale om drab i samlivsforhold mv., er udgangspunktet fængsel i 10 år, hvilket fremgår af Højesterets dom i **U 1993.742 H**. Har nævningerne besvaret spørgsmål om anvendelsen af straffelovens § 83 bekræftende, dvs. fundet at der foreligger særlige forhold, som taler for en mildere straf end den, som ellers ville finde anvendelse, er udgangspunktet fængsel i 10 år henholdsvis 8 år.

Straffen forhøjes, når der foreligger skærpende omstændigheder, f.eks. hvor drabet har fundet sted i forbindelse med røveri, seksualforbrydelse mv.

I 2005 blev i alt ni drabssager domsforhandlet i Højesteret. Højesteret stadfæstede i otte tilfælde landsrettens sanktionsfastsættelse og nedsatte straffen i en sag (U 2005.1278 H).

Drab i familieforhold

I sagen **U 2005.2363 H** blev en 45-årig mand T idømt fængsel i 12 år for at have dræbt sin mor ved at snøre et bælte fra en morgenkåbe om halsen på hende. T forklarede, at hans motiv til drabet var båret af medlidenhed, da moderen i en årrække havde haft dårligt helbred og kort inden sin død havde givet udtryk for, at hun ikke ønskede at leve længere. T gjorde gældende, at han var stærkt knyttet til sin mor og var stærkt påvirket af hendes situation. Inden drabet havde han indtaget ca. 20 genstande og røget hash. Nævningerne svarede benægtende på spørgsmålet om bortfald eller nedsættelse af straffen i medfør af straffelovens § 83. Landsretten fandt endvidere ikke, at der under hensyn til moderens helbredstilstand samt karakteren af forbrydelsen var formildende omstændigheder som anført i straffelovens § 82, nr. 7. Højesteret fandt ikke grundlag for at nedsætte straffen og stadfæstede dommen.

Dobbeldrab

Højesteret har også i beretningsåret 2005 haft lejlighed til at tage stilling til straffastsættelsen for dobbeldrab.

Sagen **U 2006.250 H** vedrørte en ung mand T, som blev fundet skyldig i manddrab ved på et værtshus at have dræbt to personer med et oversavet

jagtgevær. Landsrettens flertal fastsatte – uanset den voldsomhed, hvormed drabene var begået – straffen til 16 år under henvisning til T's alder og øvrige oplysninger om hans personlige forhold. Højesteret fandt efter en samlet vurdering ikke grundlag for at skærpe straffen og henviste på den ene side til den grove og meningsløse karakter af drabshandlingerne og på den anden side til, at handlingerne var begået ved én lejlighed og uden anden planlægning, end at T kort forinden havde hentet geværet på sin bopæl efter en episode på værtshuset.

Drab i forbindelse med røveri

12

I tilfælde, hvor drab er begået i forbindelse med røveri, fastsættes typisk en skærpet sanktion.

I sagen **U 2005.1278 H** blev en på gerningstidspunktet 19-årig mand T fundet skyldig i drab og for forsøg på røveri efter straffelovens § 288, stk. 2, jf. § 21. T var brudt ind hos en 60-årig mand M, som han i forvejen kendte, for at stjæle dennes dankort. M opdagede T og forsøgte at holde ham fast, men T trak en kniv og stak M flere gange. M afgik kort efter ved døden. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 14 år som en fællesstraf med en betinget dom på 60 dages fængsel. Højesteret nedsatte efter en samlet vurdering af kriminaliteten og T's unge alder på gerningstidspunktet straffen til fængsel i 13 år (dissens for stadfæstelse).

I sagen **U 2005.1766 H** ("Curra-sagen") blev to tyrkiske statsborgere T1 og T2 dømt for blandt andet røveriforsøg og grov vold ved anvendelse af kniv samt manddrab ved knivstik begået over for en ung italiensk turist. Forholdene var begået, mens T1 var 17 år og T2 var 16 år. T1 blev herudover dømt for grov vold, røveri og forsøg på afpresning begået under varetægtsfængslingen, mens T1 var 19 år. Begge de tiltalte var tidligere straffet for blandt andet vold. Landsretten idømte T1 fængsel i 10 år og T2 fængsel i 8 år, og begge blev udvist med indrejseforbud for bestandigt. Højesteret stadfæstede strafudmålingen og bestemmelsen om udvisning. Højesteret fandt, at maksimum for straf på 8 års fængsel for gerningsmænd under 18 år ikke er til hinder for, at der, når straffesagen tillige omfatter overtrædelser, begået efter at gerningsmanden er fyldt 18 år, fastsættes en samlet fængselsstraf, som overstiger 8 år. Ved strafudmålingen lagde Højesteret vægt på forholdenes grovhed, og at begge tidligere var straffet for personfarlig kriminalitet.

Sagen er omtalt i artikel om Udvisning på grund af strafbart forhold i AÅ 2003-2004, side 162f. og i Rigsadvokaten Informerer 9/2005.

Drab i forbindelse med seksuelt overgreb mod barn – fængsel på livstid

I sagen **U 2005.2353 H** blev T fundet skyldig i drab og seksuelt overgreb på en 10-årig pige i hendes hjem. T blev af landsretten straffet med fængsel på livstid, idet der blev lagt vægt på dræbtes alder, at drabet fandt sted i pigens hjem, hvor T havde indfundet sig som led i sit arbejde som skorstensfejer, og at T endvidere var fundet skyldig i under tvang at have haft anden kønslig omgængelse end samleje med pigen, inden hun blev dræbt. Det kunne derfor lægges til grund, at drabet var begået i forbindelse med et seksuelt overgreb mod et barn. Da T blev straffet med fængsel på livstid, var det ikke påkrævet for at forebygge T's farlighed at anvende forvaring, som anbefalet af Retslægerådet. Højesteret fandt af de grunde, der var anført af landsretten, ikke grundlag for at idømme T forvaring eller for at formilde straffen og stadfæstede dommen.

Sagen er nærmere beskrevet i artiklen om behandling af forvaringssager 1996-2005, AÅ 2003-2004, side 94 ff.

1.3.3 Drabsforsøg

Der har også i sager vedrørende drabsforsøg dannet sig en ret fast retspraksis for strafudmålingen. Straffen for drabsforsøg er således efter sædvanlig praksis fængsel i 6 år i tilfælde, hvor der ikke foreligger særlige omstændigheder, der kan bevirke nedsættelse eller forhøjelse af straffen. Er der tale om drabsforsøg i samlivsforhold mv., må udgangspunktet antages at være fængsel i 5 år. Udgangspunktet fraviges efter en konkret vurdering af sagens karakter og grovhed. Straffen nedsættes således, når der foreligger særligt formildende omstændigheder, f.eks. når forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i det forbryderiske forsæt. Straffen forhøjes, når der foreligger skærpene omstændigheder i forbindelse med drabsforsøget, f.eks. når drabsforsøget har været nøje planlagt eller udført under udøvelse af en særlig voldsomhed eller kynisme, eller hvor ofret har pådraget sig en alvorlig skade eller varige mén.

I 2005 har Højesteret behandlet fem sager om drabsforsøg. Højesteret stadfæstede landsrettens strafudmåling i tre sager og nedsatte straffen i to sager. I **U 2005.1530 H** blev straffen for drabsforsøg i forbindelse med et posthusrøveri nedsat til fængsel i 8 år uden nærmere begrundelse (dissens),

mens straffen i **U 2005.1535 H** blev nedsat til fængsel i 6 år, da der ikke forelå særlige omstændigheder, der kunne begrunde fravigelse af udgangspunktet på fængsel i 6 år.

Udgangspunktet for strafudmålingen blev fraveget i sagen **U 2005.2481 H**. T var i landsretten fundet skyldig i ved knivstik at have forsøgt at dræbe sin tidligere kæreste. Landsretten udmålte straffen til 4 år 6 måneder og lagde herved vægt på, at T og forurettede havde levet sammen nogle år, og at T's handling måtte anses for et udslag af jalousi. Landsretten tog yderligere hensyn til, at nævningerne havde svaret bekræftende på et spørgsmål om strafnedsættelse efter straffelovens § 21, stk. 2. Højesteret fandt ikke grundlag for at nedsætte straffen og stadfæstede dommen.

14

1.3.4 Sager vedrørende grov vold

Ved en ændring af straffeloven, der fandt sted ved lov nr. 350 af 23. maj 1997 og havde til formål, at straffen – inden for de gældende strafferammer – skulle forhøjes med gennemgående 1 år i de sager, der falder ind under §§ 245 og 246, og hvor der efter hidtidig praksis blev idømt fængsel i over 1 år. Dvs., at var der hidtil idømt 2 års fængsel, skulle der nu idømmes 3 års fængsel. Strafskærpelsen skulle slå fuldt ud igennem i alle sager bortset fra de tilfælde, der lå i det øverste område op imod strafferammens maksimum.

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven blev der på ny en forhøjelse af straffen for voldskriminalitet. Lovændringen indebærer, at strafferammen for simpel vold efter § 244 blev hævet fra fængsel indtil 1 år og 6 måneder til fængsel indtil 3 år. Strafferammen for kvalificeret vold efter § 245, blev hævet fra fængsel indtil 4 år til fængsel indtil 6 år, og strafferammen for vold under særdeles skærpene omstændigheder efter § 246 blev hævet fra fængsel indtil 8 år til fængsel indtil 10 år. Efter forarbejderne til lovændringen skulle der ske en generel forhøjelse af straffen på omkring 1/3 i forhold til det hidtidige udmålingsniveau.

Højesteret har i en række tilfælde haft lejlighed til at vurdere strafudmålingen i sager om vold efter straffelovens § 246. De fleste sager har drejet sig om vold med døden til følge efter straffelovens § 246 og kun enkelte om vold efter § 246, hvor legemsangrebet ikke har haft en dødelig udgang, jf. herved **U 2004.2046**, der er omtalt i **AA 2003-2004**.

Legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245

I sagen **U 2006.589 H** blev tiltalte T i landsretten fundet skyldig i blandt andet overtrædelse af straffelovens § 246, jf. § 245, stk. 1, og idømt en fællesstraf af fængsel i 2 år og 6 måneder. T havde taget et kraftigt kvælertag omkring forurettedes hals, hvorved der opstod punktformede blødninger på hendes øjenlåg, hvilket betød, at forurettede havde været i "manifest livsfare". Højesteret henførte forholdet under § 245, stk. 1, da der ikke blev fundet særdeles skærpene omstændigheder, jf. § 246. Højesteret fandt, at det forhold at der var opstået punktformede blødninger på forurettedes øjenlåg, og at forurettede dermed havde været i "manifest livsfare", ikke i sig selv kunne begrunde, at der forelå særdeles skærpene omstændigheder. Højesteret nedsatte fællesstraffen til fængsel i 9 måneder.

15

Legemsangreb under særdeles skærpene omstændigheder efter straffelovens § 246

Sagen **U 2005.2125 H** vedrørte to tiltalte, der i forening uprovokeret i en kælder havde slået, sparket og trampet en person M på kroppen og i hovedet, således at M pådrog sig blandt andet kraniebrud samt livstruende blødning mellem kraniet og den hårde hjernehinde. Forholdet blev henført under straffelovens § 246. Landsretten idømte begge de tiltalte fængsel i 6 år, og der lagdes ved strafudmålingen – udover skærpelserne af strafniveauet ved lov nr. 350 af 13. maj 1997 og lov nr. 380 af 6. juni 2002 – vægt på, at der var tale om særdeles grov og uprovokeret vold begået af de tiltalte i forening over for et værgeløst offer, at offeret fik meget alvorlige skader i hovedet og var i livsfare, og at de efterlod ham i hjælpeløs tilstand. Højesteret stadfæstede dommen i henhold til grundene.

I sagen **U 2005.3175 H** blev en udenlandsk statsborger T fundet skyldig i vold af særlig farlig karakter under særdeles skærpene omstændigheder med døden til følge efter straffelovens § 246 ved på et slagteri, hvor han var ansat, at have stukket en kollega i armen og i brysthulen med en 40 cm lang kødkrog. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 7 år blandt andet under hensyn til forbrydelsens grovhed på den ene side, og på den anden side til de omstændigheder, der gik forud for voldens udøvelse. T blev endvidere udvist med indrejseforbud for bestandigt. Højesteret fandt ikke grund lag for at ændre straffen og stadfæstede dommen.

I sagen **U 2005.3234 H** var der i landsretten fire tiltalte, men alene T2 og

T4 ankede strafudmålingen til Højesteret. T2 blev i landsretten fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 246 ved i forening med en anden at have udøvet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter mod F, der blev til-delt adskillige spark og herefter lagt i en indkøbsvogn og efterladt sådan på et græsareal. F afgik ved døden. Landsretten fastsatte under hensyn til voldens grovhed, F's værgeløse tilstand og det forhold, at F afgik ved døden, straffen til fængsel i 7 år. T4 blev alene fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, idet landsretten fandt, at han var mindre aktiv i voldsudøvelsen, og landsretten fastsatte for hans vedkommende straffen til fængsel i 2 år. De to medtiltalte blev straffet med henholdsvis fængsel i 8 år og fængsel i 7 år. Højesteret fandt ikke grundlag for at ændre straffen og stadfæstede dommen (dissens for nedsættelse af straffen for T4).

1.3.5 Sager vedrørende sædelighedskriminalitet

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 skærpede Folketinget straffen for voldtægt, idet strafferammen i § 216, stk. 1, blev hævet fra fængsel i indtil 6 år til fængsel i indtil 8 år, mens strafferammen i stk. 2 blev hævet fra 10 år til 12 år.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at der med ændringen skulle ske en skærpelse af strafudmålingsniveauet i voldtægts-sager i størrelsesordenen 1 år i forhold til det strafniveau, der var beskrevet i Rigsadvokatens redegørelse. F.eks. forudsattes det, "at straffen for en fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i normaltilfældene forhøjes med 1 års fængsel til fængsel i 2 år 6 måneder." Det fremgår endvidere af de specielle be-mærkninger til bestemmelsen, at denne skærpelse med gennemgående 1 år både skulle gælde ved fuldbyrdede overfaldsvoldtægter, kontaktvoldtægter og parvoldtægter samt forsøg herpå.

Der var i 2005 domsforhandlinger i tre andeninstanssager vedrørende sædelighedskriminalitet. I to af sagerne stadfæstede Højesteret landsret-tens dom, mens der i en enkelt sag skete nedsættelse af straffen. Den ene af de stadfæstede sager, **U 2005.1738 H**, vedrørte principalt rettergangsfejl og er beskrevet nærmere i afsnit 3.3.7.

I sagen **U 2005.2432 H** nedsatte Højesteret landsrettens strafudmåling i en sag, hvor en 39-årig udenlandsk statsborger T ved nævningeting var fundet skyldig i voldtægt af særlig rå, brutal og farlig karakter efter straf-felovens § 216, stk. 2, ved at have tiltvunget sig samleje og anden kønslig omgang end samleje med en 40-årig kvinde K. K pådrog sig blandt andet

brud af flere ansigtsknogler og var i potentiel livsfare. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 6 år under henvisning til den særdeles grove og hensynsløse karakter af den udøvede vold og de alvorlige skader, der var blevet påført K. T blev endvidere udvist med indrejseforbud for bestandig. Højesteret fandt efter karakteren af den begåede vold og de alvorlige skader, der var påført K, at der forelå sådanne skærpende omstændigheder, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 5 år. Udvisningsbestemmelsen blev stadfæstet.

I sagen **U 2006.257 H** blev T i landsretten fundet skyldig i voldtægt i otte tilfælde samt en række berigelsesforbrydelser. Voldtægtsforholdene var karakteriseret ved, at T var kommet i kontakt med de forurettede via Internettet ved at opgive falsk identitet. Landsretten fastsatte straffen til fængsel i 7 år under henvisning til, at der var tale om en kombination af kontakt- og overfaldsvoldtægt. I skærpende retning blev der navnlig lagt vægt på antallet af voldtægter og den professionelt tilrettelagte fremgangsmåde, hvor T havde lokket de forurettede til sin lejlighed. Endvidere blev der i skærpende retning lagt vægt på, at forholdene var begået over for kvinder mellem 15 og 23 år, og at der for så angik berigelsesforbrydelserne var tale om ikke ubetydelige beløb, og at T tidligere var dømt for lignende kriminalitet. Landsretten lagde i formildende retning vægt på, at der var udøvet vold i begrænset omfang. Højesteret stadfæstede dommen i henhold til grundene.

17

1.3.6 Sager vedrørende overtrædelse af særlovgivningen

Der har i 2005 alene været en enkelt sag behandlet af Højesteret vedrørende overtrædelse af særlovgivningen.

Sagen **U 2005.3446 H** omhandlede et teleselskab T, der i Sø- og Handelsretten blandt andet var fundet skyldig i overtrædelse af markedsføringslovens § 6a, ved i forbindelse med et salg fremstød uden forudgående samtykke at have udsendt 12.000 sms-beskeder til diverse modtagere med henblik på afsætning af disse ydelser. T havde endvidere på tilsvarende vis udsendt ca. 36.000 e-mails. Sø- og Handelsretten idømte T en bøde på 2 mio. kr. under hensyn til antallet af uanmodede henvendelser, den gene, som henvendelserne havde medført for modtagerne, og oplysningerne om T's forhold mv. Retten lagde blandt andet vægt på, at T hurtigt havde trukket sin kampagne tilbage efter en henvendelse fra Forbrugerombudsmanden. Højesteret udtalte, at der ved udmåling af bøder for overtrædelse af

markedsføringslovens § 6a, måtte lægges vægt på antallet af adressater for de uanmodede henvendelser, men at der ikke kunne tages udgangspunkt i et bestemt bødebeløb pr. adressat. Der måtte således også lægges betydelig vægt navnlig på den opnåede eller tilsigtede fortjeneste, jf. straffelovens § 51, stk. 3. Desuden fandt Højesteret, at de udsendte e-mails var udtryk for en mindre aggressiv markedsføring. Højesteret fandt ligesom Sø- og Handelsretten ikke grundlag for strafnedsættelse som følge af, at T havde haft den opfattelse, at sms-meddelelser ikke var omfattet af udtrykket »elektronisk post«. Højesteret fastsatte efter en samlet vurdering bøden til 400.000 kr.

18

1.3.7 Sager om rettergangsfejl

Der har i flere af ankesagerne været nedlagt påstand om ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning til fornyet behandling under henvisning til, at der var begået rettergangsfejl under domsforhandlingen. Der har i 2005 blandt andet været nedlagt påstande om urigtig eller ufyldstgørende retsbelæring og inhabilitet.

Påstand om urigtig eller ufyldstgørende retsbelæring

T nedlagde i sagen **U 2005.2753 H** påstand for Højesteret om formildelse og nedsættelse af konfiskationsbeløbet. T var i landsretten blevet dømt for salg af 40 kg kokain og forsøg på salg af 5 kg kokain, og straffen blev fastsat til fængsel i 14 år under henvisning til, at T havde haft en central og ledende rolle over længere tid. T gjorde overfor Højesteret gældende, at straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., ikke havde kunnet anvendes, da nævningerne i første omgang alene blev forelagt hovedspørgsmålet, idet tillægs-spørgsmålet om anvendelse af § 88, stk. 1, 2. pkt., først var stillet efter at hovedspørgsmålene var blevet besvaret. T anførte endvidere, at hoved- og tillægs-spørgsmål ikke blev oplæst i overensstemmelse med retsplejelovens § 894, stk. 1. Højesteret fandt, at den anvendte fremgangsmåde ikke kunne antages at stride mod bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 77, og at der således ikke var begået rettergangsfejl af landsretten og T's anbringende om, at det havde været uberettiget at anvende retsplejelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., kunne herefter ikke tages til følge.

I sagen **U 2006.171 H** blev T fundet skyldig i at have drevet bordelvirksomhed og idømt fængsel i 6 måneder. T nedlagde for Højesteret påstand om frifindelse, subsidiært ophævelse af dommen og hjemvisning til fornyet be-

handling. T anførte, at der var sket en fejl, der var omfattet af retsplejelovens § 945, stk. 1, nr. 1 og 2, idet nævningerne havde truffet deres afgørelse, ud fra en af retsformanden foranlediget, urigtig forståelse af straffelovens § 228, stk. 1, nr. 3. Fejlen bestod antageligt i, at retsformanden under indkaldelse til nævningeværelset havde oplyst, at "fortjeneste" skulle sidestilles med begrebet "omsætning". Højesteret anførte, at selvom det havde været hensigtsmæssigt at lade parterne udtale sig om forståelsen af ordet "fortjeneste" i hovedspørgsmålene, var der hverken grundlag for frifindelse eller ophævelse af landsrettens dom.

Inhabilitet

19

I sagen **U 2005.3329 H** var T i 2004 i landsretten idømt fængsel i 6 år og udvist med indrejseforbud for bestandig for at have medvirket til indførsel af ca. 2 kg kokain, men Højesteret ophævede dommen på grund af mangler ved udformningen af anlageskriftet og hovedspørgsmål til nævningerne og hjemviste sagen til fornyet behandling i landsretten. Ved den fornyede behandling deltog ingen dommere eller nævninger fra den oprindelige sag. T blev på ny idømt fængsel i 6 år og udvist. T ankede sagen til Højesteret med påstand om frifindelse, subsidiært ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning til behandling ved andet værneting. T gjorde herved gældende, at de juridiske dommere, der medvirkede ved den fornyede behandling af sagen i landsretten var inhabile, fordi der var risiko for, at de kunne være påvirkede af det resultat, deres kolleger var kommet til ved sagens oprindelige behandling. Højesteret fandt ikke, at det forhold, at dommerne var kolleger til de dommere, der deltog i den oprindelige sag i sig selv kunne føre til, at de var inhabile ved den fornyede behandling sagen. Da der endvidere ikke var oplyst konkrete omstændigheder, der var egnede til at rejse tvivl om dommernes fuldstændige upartiskhed, fandt Højesteret ikke grundlag for at fastslå, at dommerne havde være inhabile efter retsplejelovens regler. EMRK artikel 6 kunne ikke føre til et andet resultat. Højesteret stadfæstede herefter dommen.

Nægtelse af yderligere bevisførelse

I sagen **U 2005.1738 H** blev T i landsretten fundet skyldig i voldtægt og tvangsmæssig udøvelse af anden kønslig omgængelse med sin datter født i 1986 samt gentagne samlejer og forsøg herpå og gentagne tilfælde af anden kønslig omgængelse over for datteren. T blev endvidere fundet skyldig

i et forsøg på samleje, gentagne tilfælde af anden kønslig omgængelse end samleje og blufærdighedskrænkelser over for et plejebarn. Forholdene var begået over længerevarende perioder. Landsretten idømte T fængsel i 6 år.

T ankede til Højesteret med påstand om ophævelse af landsrettens dom og hjemvisning til fornyet behandling, subsidært frifindelse i et forhold og formildelse af straffen. T gjorde gældende, at der var begået rettergangsfejl ved, at landsretten ved en kendelse havde afslået forsvarerens begæring om genoptagelse af bevisførelsen på baggrund af nye oplysninger. Højesteret tiltrådte, at der ikke havde været grundlag for at udsætte domsforhandlingen og genoptage bevisførelsen og tog ikke påstanden om frifindelse i forholdet til følge. Højesteret stadfæstede landsrettens dom (dissens for skærpelse af straffen).

1.4 Tredjeinstanssager (domme afsagt af landsretten som ankeinstans)

1.4.1 Ansøgninger om tredjeinstanstilladelse

Efter retsplejelovens § 966, kan landsrettens dom i en ankesag ikke ankes. Procesbevillingsnævnet kan dog meddele tilladelse til anke, hvis sagen er af principiel karakter eller særlige grunde i øvrigt taler herfor. Anken til Højesteret som tredje instans kan efter § 966, stk. 4, støttes på, at rettergangsregler er tilsidesat eller fejlagtigt anvendt, at straffen står i åbenbart misforhold til forbrydelsen, og at retten har anvendt straffeloven urigtigt. Højesteret er også i disse sager afskåret fra at prøve bevisspørgsmål vedrørende den tiltaltes skyld.

Rigsadvokaten ansøgte Procesbevillingsnævnet om tredjeinstansbevilling i fire sager i beretningsåret 2005, hvoraf nævnet gav anketilladelse i en enkelt sag.

Den tiltalte ansøgte i 2005 Procesbevillingsnævnet om tredjeinstansbevilling i 70 sager, og nævnet gav i samme periode anketilladelse i otte sager. Om udviklingen i tredjeinstansbevillinger i straffesager henvises til nedenstående tabeller.

Procesbevillingsnævnets tredjeinstansbevillinger i straffesager

Antal sager	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Procesbevilling til tiltalte (evt. erstatningsøgende)	3	7	7	20	7	11	14	10	18	8
Procesbevilling til anklagemyndigheden	2	2	2	2	2	3	1	2	1	1
I alt	5	9	9	22	9	14	15	12	19	9

Domsforhandlinger i tredjeinstanssager i 2005

Lovbestemmelse	Afgørelse: Stadfæstet ³⁾	Afgørelse: Ændret ³⁾	Sager i alt
Straffeloven	1	5	6
Retsplejeloven	0	1	1
Udvisning	0	1	1
Erstatning efter rpl. kap. 93 a	1	0	1
Særlovssager	1	0	1
Sager i alt	3	7	10

3) Det bemærkes, at der i en sag med flere tiltalte både er sket stadfæstelse og ændring af afgørelsen.

1.4.2 Sager vedrørende straffeloven

Strafudmåling for spirituskørsel og uagtsomt manddrab

I sagen **U 2005.1517 H** blev T i byretten idømt fængsel i 2 år for overtrædelse af straffelovens § 241, og færdselslovens § 53, stk. 1, mv. for i forbindelse med spirituskørsel at have påkørt to fodgængere, der med det samme afgik ved døden. T var tidligere dømt otte gange for spirituskørsel og en gang for promillekørsel. Byretten lagde ved strafudmålingen vægt på de tidligere forhold, at der var tale om to spirituskørsler i prøvetiden med skærpende omstændigheder, hvoraf et forhold var en 4.-gangskørsel samt to uagtsomme manddrab. Landsretten skærpede straffen til fængsel i 4 år under henvisning til karakteren af spirituskørslen, følgerne af denne og T's tidligere straffe for spirituskørsel. Højesteret fandt, at der forelå sådanne skærpende omstændigheder, at der burde fastsættes en længerevarende fængselsstraf, jf. herved bemærkningerne til lov nr. 380 af 6. juni 2002, og at straffen passende burde fastsættes til fængsel i 3 år (dissens).

Vold mod taxachauffør

I sagen **U 2005.2512/2 H** havde T slået en taxachauffør flere gange i ansigtet med knyttet hånd. T blev i byretten fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 244, jf. § 247, stk. 2, og idømt betinget fængsel i 40 dage med vilkår om samfundstjeneste. Landsretten ændrede straffen til ubetinget fængsel i 50 dage. Landsretten begrundede resultatet med, at udgangspunktet for vold mod den persongruppe, der er omfattet af § 247, stk. 2, er ubetinget fængselsstraf, og hverken T's personlige forhold eller omstændighederne ved voldsudøvelsen gav grundlag for at fravige dette udgangspunkt. Det blev endvidere lagt til grund, at volden var begået efter lov nr. 380 af 6. juni 2002 om skærpelse af strafudmålingen i straffesager. Højesteret fandt ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at forhøje straffen og stadfæstede dommen.

1.4.3 Sager vedrørende særlovgivningen**Beredskabslovens § 60, stk. 1**

I sagen **U 2005.2791 H** var T i byretten blevet frifundet for overtrædelse af beredskabsloven ved at nægte at gøre tjeneste i redningsberedskabet. Byretten henviste til det lange tidsforløb, der var passeret, siden T første gang blev indkaldt til tjeneste, hvilket betød, at T ikke efter principperne i beredskabslovens § 61, stk. 2, kunne indkaldes på ny. T var tidligere dømt for udeblivelse tre gange og en gang for nægtelse af at gøre tjeneste. Landsretten fandt, at der forelå et andengangstilfælde og idømte T fængsel i 7 måneder for overtrædelse af beredskabslovens § 60, stk. 1, nr. 1. Straffen omfattede tillige andre forhold. Landsretten fandt ikke grundlag for at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste. Højesteret tiltrådte, at frihedsstraffen for samtlige forhold var fastsat til fængsel i 7 måneder. Højesteret fandt således ikke, at T var omfattet af den personkreds, der af samvittighedsmæssige årsager nægter udførelsen af beredskabstjeneste, jf. **U 1995.828 H**, og at der ikke i forarbejderne til ændringerne i straffelovens regler om samfundstjeneste i 1997 og 2000 var holdepunkter for en øget anvendelse af samfundstjeneste i tilfælde af nægtelse af at udføre værnepligt. Højesteret stadfæstede herefter landsrettens dom.

1.5 Kæremål i Højesteret

Reglerne om behandlingen af kæresager fremgår af retsplejelovens kapitel 85. Adgangen til at kære til Højesteret er som udgangspunkt begrænset til afgørelser i sager, hvor landsretten virker som første instans. Disse kæresager vedrører typisk landsrettens bestemmelser om varetægtsfængsling i nævningesager, herunder spørgsmålet om fængsling i isolation, afgørelser om forsvarssalær mv.

Efter retsplejelovens § 973 kan Procesbevillingsnævnet meddele tilladelse til kære af landsrettens afgørelse af en kæresag. Kære er her betinget af, at kære angår spørgsmål af principiel karakter, eller af at særlige grunde i øvrigt taler derfor. Det kræver endvidere Procesbevillingsnævnets tilladelse at kære en kendelse, der er afsagt af landsretten under behandlingen af en ankesag.

Rigsadvokaten har i 2005 oprettet 33 nye kæresager. Rigsadvokaten ansøgte i 2005 ikke Procesbevillingsnævnet om kærertiladelse. Tiltale har i 2005 51 gange ansøgt Procesbevillingsnævnet om kærertiladelse og har i seks tilfælde fået tilladelsen.

23

Procesbevillingsnævnets bevillinger i kæresager, jf. retsplejelovens § 968, stk. 3, og § 973

Antal sager	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Procesbevilling til tiltalte	11	17	8	8	15	8	8	12	27	6
Procesbevilling til anklagemyndigheden	2	3	4	4	5	4	3	3	1	0
I alt	13	20	12	12	20	12	11	15	28	6

Udvalgte kendelser afsagt af Højesteret i 2005

Fortsat varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1

Sagen **U 2005.1197 HKK** vedrørte en irakisk statsborger T, der i 1996 var blevet idømt fængsel i 13 år og udvist med indrejseforbud for bestandig for drab og drabsforsøg. T blev i 2003 efter afsoning af 2/3 af straffen prøveløsladt med en reststraf på mere end 4 år og straks anholdt og varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, med henblik på udsendelse til sit hjemland Irak. Flygtningenævnet stadfæstede den 10. marts 2004 Udlændingestyrelsens afslag af 23. januar 2004 på opholdstilla-

delse efter udlændingelovens § 7. Byretten fandt, at T skulle løslades, idet der ikke var mulighed for og ikke i nærmeste fremtid ville blive mulighed for at udsende irakiske statsborgere til Irak. Landsretten ændrede byrettens kendelse og varetægtsfængslede T, idet der fortsat var bestemte grunde til at anse varetægtsfængslingen for nødvendig for at sikre T's tilstedeværelse, indtil udvisningen kunne fuldbyrdes. Varetægtsfængslingen fandtes ikke at være i strid med proportionalitetsprincippet. Højesteret udtalte, at det var ubestridt, at T ikke havde villet medvirke til den udvisning, hvis gennemførelse var en forudsætning for, at han den 8. juli 2003 blev prøveløsladt med en reststraf på mere end 4 år. Uanset den usikkerhed, der knyttede sig til mulighederne for i den nærmeste fremtid at gennemføre tvangsmæssige udsendelser til Irak, og uanset at T havde været varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35 siden den 9. juli 2003, tiltrådte Højesteret, at betingelserne for fortsat fængsling var opfyldt, og stadfæstede herefter kendelsen. Højesteret bemærkede herved, at mindre indgribende foranstaltninger ikke kunne anses for tilstrækkelige

Journalist havde ret til aktindsigt i en kendelse vedrørende foranstaltninger under efterforskning af en verserende straffesag

I sagen **U 2005.1564 H** havde en journalist anmodet Højesteret om aktindsigt i en kendelse, som var blevet afsagt for lukkede døre vedrørende foranstaltninger i en verserende straffesag. Højesteret imødekom begæringen om aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 41b, stk. 1, jf. stk. 2, nr. 3. Da kendelsen angik sådanne ekstraordinære spørgsmål af betydning for opklaringen og forfølgningen måtte der under hensyn hertil og til beskyttelse af vidnerne ske en begrænsning af retten til aktindsigt, således at alle navne og andet, som kunne identificere sagen og vidnerne, måtte udelades.

Beslaglæggelse kunne ske uanset formelle fejl i forbindelse med rådighedsberøvelsen

I sagen **U 2005.1696 H** var T i maj 2001 blevet anholdt i forbindelse efterforskningen af en straffesag, og under en ransagning på hans bopæl samme dag tog politiet T's bil i bevaring. Dagen efter blev T varetægtsfængslet, men spørgsmålet om bilen blev ikke rejst i retten i forbindelse hermed. T blev i august 2002 ved en endelig dom idømt fængsel i 7 år for narkokriminalitet. Han henvendte sig i september 2003 til politiet med hen-

blik på udlevering af bilen, og politiet meddelte ham herefter, at man ønskede at beslaglægge bilen til dækning af skyldige sagsomkostninger. T protesterede og henviste blandt andet til, at der var sket ulovlig rådhedsberøvelse, uden at han fik vejledning om adgangen til domstolsprøvelse. Betingelserne for beslaglæggelse var derfor ikke opfyldt, og der var sket en sådan tilsidesættelse af T's retssikkerhed, at begæringen også af den grund burde afslås. Højesteret fandt, at uanset om det forudgående forløb kunne udløse et erstatningskrav, var betingelserne for nu at beslaglægge bilen til sikkerhed for sagsomkostninger opfyldt, jf. retsplejelovens § 1002, stk. 1, jf. § 802, stk. 2, og § 807 d, stk. 2, og tiltrådte landsrettens afgørelse herom.

25

Forsvarers adgang til at indkalde anonymt vidne

Et vidne V havde i sagen **U 2005.1724 H** under efterforskningen af grov vold begået under et slagsmål mellem rockere og en anden gruppe afgivet forklaring, men ønskede at være anonym, hvorfor V ikke var anført med navn i politirapporten. Anklagemyndigheden havde anført V på bevisfortegnelsen som anonym og fremsatte begæring om, at V blev sikret anonymitet under afhøringen i retten, jf. retsplejelovens § 848, stk. 2 og 3. Da retten pålagde anklagemyndigheden at oplyse V's identitet for retten og forsvarerne, frafaldt anklagemyndigheden V, og forsvareren anmodede herefter om at få V afhørt i retten.

Højesteret udtalte, at når et vidne i en sag anonymt har afgivet forklaring til politiet, må det være op til anklagemyndigheden, om vidnet skal indkaldes til at afgive forklaring under domsforhandlingen – og derfor skal medtages i bevisfortegnelsen med navns nævnelse mv., jf. retsplejelovens § 834 – eller ej, medmindre der er grund til at antage, at vidneforklaringen vil kunne være af betydning for tiltaltes forsvar. Det er i overensstemmelse med ordlyden af og forarbejderne til retsplejelovens § 836 a, jf. herved tilige objektivitetsprincippet, jf. § 96, stk. 2, og kravet om »fair trial«, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra d, at der ikke er nogen adgang for forsvaret til at indkalde et sådant vidne.

Efter oplysningerne i sagen fandt Højesteret, at den begærede vidneførelse måtte antages at være uden betydning for forsvaret af tiltalte. Det forhold, at bevisfortegnelsen omfattede det anonyme vidne betegnet som sådant, var en fejl, som skulle rettes. Men denne rettelse kunne ske ved, at V som sket udgik af fortegnelsen, eller ved, at V heri blev betegnet med sit

navn mv. Højesteret stadfæstede med denne begrundelse landsrettens afgørelse.

Adgang til at påkære afvisning af vidnefritagelse

I sagen **U 2005.1727 H** begærede et vidne V under en nævningesag om narkotikakriminalitet vidnefritagelse i medfør af retsplejelovens § 171, stk. 2, nr. 1, subsidiært nr. 3, da han allerede under sin egen sag havde afgivet forklaring vedrørende en del af sagens forhold. Landsretten fandt, at hans forklaring var af væsentlig betydning for sagen og afviste at fritage ham fra at afgive vidneforklaring. V kærede kendelsen til Højesteret, men kæremålet blev ikke tillagt opsættende virkning, hvorfor V afgav forklaring samme dag. Højesteret fandt, at en afgørelse, hvorefter et indkaldt vidnes begæring om vidnefritagelse ikke tages til følge, må anses for rettet mod vidnet, som ikke er part i nævningesagen og derfor kan kære afgørelsen i medfør af retsplejelovens § 968, stk. 2, in fine. V fandtes endvidere at have den fornødne retlige interesse i realitetsbehandling, hvorfor sagen ikke blev afvist. Højesteret tiltrådte, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at antage, at V's forklaring ville udsætte ham for tab af velfærd eller påføre ham eller hans nærmeste anden væsentlig skade.

26

Forbud mod at medbringe bærbar computer i retssalen under behandlingen af en straffesag

Sagen **U 2005.2436 H** drejede sig om en nævningesag, hvor der var rejst var tiltale mod tre personer for alvorlig narkotikakriminalitet. Under sagen anlagde politiet, på grund af alvorlige trusler mod en af de tiltaltes liv, et højt sikkerhedsniveau og betingede adgangen til retslokalet af, at der ikke blev medtaget genstande, herunder telefoner, computere og kameraer, hvis politiet ikke uden videre kunne udelukke, at de pågældende genstande ville kunne anvendes som eller indeholde skydevåben. En journalist J, der blev afskåret fra at medbringe sin bærbare computer i retssalen, rejste spørgsmål om lovligheden heraf, men retten fandt ikke grundlag for at ændre politiets beslutning. J kærede landsrettens afgørelse til Højesteret.

Højesteret udtalte, at spørgsmål om politiforanstaltninger, herunder bevogtning og adgangskontrol i forbindelse med afviklingen af en retssag, afgøres i medfør af politilovens § 4, af politiet med rekurs til Justitsministeriet og efterfølgende domstolskontrol, men dog således at det tilkommer den ret, som behandler retssagen, at træffe afgørelse om politiforanstalt-

ningernes overensstemmelse med retsplejelovgivningen og retsplejemæssige hensyn. Politiets beslutning om at afskære en journalist fra at medtage sin bærbare computer til overværelse af og rapportering fra domsforhandlingen er en beslutning af betydning for pressens arbejdsvilkår og retsplejelovgivningens krav om offentlig rettergang. Der var ikke grundlag for at antage, at landsretten med sin beslutning havde foretaget en videregående prøvelse end, hvad der efter det anførte påhvilede landsretten. Journalisten havde endvidere fornøden konkret, individuel interesse i en efterprøvelse af landsrettens afgørelse, og spørgsmålet om en journalists medtagelse af en bærbar computer i retssalen er endvidere et spørgsmål, hvis aktualitet rækker ud over den konkrete sags afslutning. Højesteret tog derfor spørgsmålet under behandling og stadfæstede herefter landsrettens afgørelse. Det foretagne indgreb i pressens arbejdsvilkår måtte, efter det oplyste om dødstrusler mod en af de tiltalte og sagen i øvrigt samt politiets praktiske muligheder på stedet, anses for sagligt velbegrundet. Indgrebet indebar en beskeden praktisk besværliggørelse af arbejdet som journalist, men medførte ingen tilsidesættelse af væsentlige retsplejemæssige hensyn, herunder kravene til offentlig rettergang. På denne baggrund tiltrådte Højesteret, at der ikke ud fra retsplejemæssige hensyn var grundlag for at tilsidesætte politiets beslutning.

Rigsadvokaten har ved RI 18/2005 orienteret om *Højesterets kendelse af 17. maj 2005*.

Beslaglæggelse af kontantbeløb i tiltaltes bankboks opretholdt, da udlægsbeskyttelse for personskadeerstatning var bortfaldet

U 2005.3097 H omhandlede en sag om narkotikakriminalitet, hvor der ved ransgning af T's bankboks blev fundet 350.000 kr., der blev beslaglagt til sikkerhed for sagsomkostningerne. Da T senere blev sigtet for bedrageri, blev beslaglæggelsen af beløbet opretholdt tillige til sikkerhed for forurettedes erstatningskrav i bedragerisagen. T nedlagde påstand om, at der ved narkotikasagen var foretaget bindende påtalebegrænsning, idet beslaglæggelsen alene var sket i forbindelse med narkotikasagen, og beløbet var en personskadeerstatning, der var undtaget fra udlæg og beslaglæggelse. Højesteret tiltrådte, at der ikke foreligger en bindende påtalebegrænsning, og at beslaglæggelsen af de 350.000 kr., som blev fundet i bankboksen, ikke kunne anses for bortfaldet ved at være overgået til andet formål end det oprindelige. Spørgsmålet var herefter, om der var ud-

lægsfritagelse i medfør af retsplejelovens § 513, stk. 1. Højesteret fandt, at beskyttelsen imidlertid anses for ophørt, da han hævede de 350.000 kr. kontant den 6. december 2001, idet der ikke var det fornødne – utvivlsomme – grundlag for at anse beløbet i bankboksen for at være identisk med erstatningsbeløbet. Højesteret stadfæstede herefter landsrettens kendelse.

Bestemmelserne i retsplejeloven om efterforskningskridt gælder også ved dansk anklagemyndigheds efterforskning i udlandet

28

I sagen **U 2005.3108 H** blev der under efterforskningen af en straffesag udstedt en fuldmagt til den danske anklagemyndighed af det britiske Serious Fraud Office om at afhøre en engelsk revisor R i England. R blev i overensstemmelse med de britiske regler vejledt om, at han under trussel om straf var pålagt at besvare spørgsmålene fra den danske anklagemyndighed, og at han ligeledes under strafansvar var pålagt at udlevere regnskabsmateriale. Den danske anklagemyndighed underrettede samme dag byretten om, at materialet var udleveret, og at dette var sket uden forudgående retskendelse, da øjemedet ellers ville forspildes. Forsvareren havde ikke været orienteret om de ovenstående efterforskningskridt. Højesteret udtalte, at bestemmelserne i retsplejeloven om efterforskningskridt også gælder, når der er tale om foranstaltninger rettet mod fysiske eller juridiske personer i udlandet. Når derfor danske repræsentanter for politiet og anklagemyndigheden som led i et andet lands opfyldelse af en retshjælpsbegæring om afhøring af en person som vidne i det pågældende land reelt foretager afhøringen dér, således som tilfældet har været i nærværende sag, skal de vejlede om de relevante danske afhøringsregler og søge afhøringen gennemført i overensstemmelse med disse. De repræsentanter for den danske anklagemyndighed, som reelt foretog afhøringen af R i England, vejledte ikke om retsplejelovens § 750 og søgte ikke afhøringen gennemført i overensstemmelse med bestemmelsen. Afhøringen måtte af denne grund anses for stridende mod retsplejelovens § 750. Højesteret tog herefter de kærændes påstand til følge som nedenfor bestemt. Der var ikke herved taget stilling til, hvilken bevisførelse der kunne tillades under sagen. Der var ikke handlet i strid med retsplejelovens § 806, stk. 3, med hensyn til editionsplæg.

Rigsadvokaten har orienteret om Højesterets kendelse i RI 29/2005.

Ikke hjemmel til at straffølge forhold, der var omfattet af dom afsagt i Tyskland

I sagen **U 2006.3247 H** var to tiltalte efter aftale var rejst til Holland med det formål at indføre betydelige mængder narkotika i Danmark. De tiltalte blev anholdt og senere domfældt i Tyskland. Efter afsoning i Tyskland blev de tiltalte udleveret til Danmark, hvor de blandt andet blev tiltalt for forsøg på indførsel af stofferne til Danmark. Landsretten afviste sagen vedrørende dette forhold, idet den forbrydelse de tiltalte var dømt for i Tyskland, måtte anses for at omfatte den forbrydelse, der var omfattet af tiltalen i Danmark. Til brug for behandlingen af sagen i Højesteret blev der indhentet erklæringer fra de tyske myndigheder, der oplyste, at domfældelsen i Tyskland blandt andet omfattede »forsøg på viderelevering til Danmark og den påtænkte medvirken til handel med euforiserende stoffer i Danmark«. Højesteret fandt, at der ikke var grundlag for en anden forståelse af den tyske dom end den, der var kommet til udtryk i erklæringerne fra de tyske myndigheder, og tiltrådte derfor, at den forbrydelse, de tiltalte var dømt for ved den tyske dom, måtte anses for at omfatte den forbrydelse, der var beskrevet i anklageskriftets forhold 2, jf. straffelovens § 10 a, stk. 1. Højesteret tiltrådte endvidere, at der ikke var hjemmel i straffelovens § 10 a, stk. 2, litra a, jf. § 6 og til dels § 9, til at strafforfølge de tiltalte her i landet for så vidt angik det pågældende forhold.

29

Opretholdelse af foranstaltninger for seksualdømt, der var prøveudskrevet fra forvaring

Sagen **U 2006.427 H** vedrørte en person D, der i 1986 var dømt til forvaring for voldtægt under særligt skærpene omstændigheder mv. efter tidligere domme for seksualkriminalitet. D blev i 1995 prøveudskrevet fra forvaring med vilkår om blandt andet alkoholbehandling og behandling med kønsdriftdæmpende medicin. D indbragte sagen for retten med påstand om ophævelse af forvaringsforanstaltningen, subsidiært ophævelse af behandlingsvilkårene. Højesteret tiltrådte landsrettens kendelse om opretholdelse af foranstaltningen og henviste herved navnlig til, at D uden antabusbehandling og kønsdriftdæmpende behandling frembød væsentlig fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed. En opretholdelse af foranstaltningerne var ikke i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8.

Sagen er nærmere beskrevet i artiklen om behandling af forvaringssager 1996-2005, AÅ 2003-2004, side 122 ff.

Afholdelse af sagsomkostninger i ankesag rejst af anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden initiativankede i en konkret sag byrettens dom til landsretten med påstand om skærpelse. Domfældte D kontraankede efterfølgende til frifindelse. Ved landsrettens dom blev byrettens dom stadfæstet, og D blev pålagt at betale sagens omkostninger.

Højesteret fastslog i utrykt kendelse af 22. november 2005 (sag nr. 424/2005), at når anklagemyndighedens anke iværksættes uafhængigt af tiltaltes anke (initiativanke), og den indankede dom stadfæstes, skal statskassen betale sagsomkostningerne ved ankeinstansen.

Afsnit 2

Personalet i den overordnede anklagemyndighed

Personalet ved de enkelte embeder i den overordnede anklagemyndighed bestod pr. 31. december 2005 af følgende medarbejdere:

Rigsadvokaten

*Frederiksholms Kanal 16, 1220 København K
Tlf. 33127200, Telefax 33436710:*

31

Henning Fode, rigsadvokat
Lars Stevnsborg, statsadvokat
Hanne Schmidt, statsadvokat
Svend Larsen, statsadvokat
Jesper Hjortenbergt, vicesstatsadvokat
Eva Rønne, vicesstatsadvokat
Lykke Sørensen, vicesstatsadvokat
Hans Fogtdal, vicesstatsadvokat
Kirstine Troldborg, vicesstatsadvokat
Jette Christiansen, rigsadvokatassessor
Ida K. Sørensen, rigsadvokatassessor
Jørn Thostrup, rigsadvokatassessor
Alessandra Giraldi, rigsadvokatassessor
Helle Just Christensen, rigsadvokatassessor
Lise Willer, rigsadvokatassessor (fra 10. januar 2005)
Henriette R. Hansen, konstitueret rigsadvokatassessor (fra 1. januar 2005)
Per Klingenberg, kommitteret
Karin Knudsen, afdelingsleder

Herudover var der ansat ni turnusfuldmægtige, heraf en på deltid og en på barsel, to formiddagsfuldmægtige fra Justitsministeriet samt fem jurastuderende og en bibliotekarstuderende på deltid.

Danmarks nationale medlem af den retlige samarbejdsenhed Eurojust

(EU) gør tjeneste hos Rigsadvokaten. Danmark har siden 1. januar 2004 været repræsenteret af statsadvokat Johan Reimann.

Kontorpersonalet bestod af otte kontorfunktionærer heraf to på deltid. Endvidere var der ansat to servicemedarbejdere.

Statsadvokaten for København, Frederiksberg og Tårnby

Jens Kofods Gade 1, 1268 København K

Tlf. 33307300, Telefax 33307379:

Karsten Hjorth, statsadvokat

Karen-Inger Bast, vicesstatsadvokat

Anders Riisager, vicesstatsadvokat (orlov til 1. marts 2006)

Birgit Foltmar Gammelgaard, vicesstatsadvokat

Anne Birgitte Stürup, konstitueret vicesstatsadvokat

Poul Borg Gadegaard, statsadvokatassessor

Per Corneliusen, statsadvokatassessor

Henrik Aagaard, statsadvokatassessor

Flemming Orth, statsadvokatassessor (delt tjeneste mellem Statsadvokaten for København mv. og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager)

Trine Højgaard, konstitueret statsadvokatassessor

Dorrit Kjær Christiansen, statsadvokatassessor

Winnie Winsløw, kontorfuldmægtig

Herudover var der ansat seks turnusfuldmægtige, en formiddagsfuldmægtig fra Justitsministeriet og to jurastuderende på deltid.

Ni fuldmægtige fra Justitsministeriet, syv fuldmægtige fra Rigspolitiets og to statsadvokatassessorer fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, fem rigsadvokatassessorer og to rigsadvokatfuldmægtige fra Rigsadvokaten, en vicesstatsadvokat fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager, to politiadvokater, seks politiassessorer og en politifuldmægtig fra Københavns Politi, to politiassessorer fra Politimesteren i Frederikssund, to politiassessorer fra Politimesteren i Glostrup, en politifuldmægtig fra Politimesteren i Roskilde, en politifuldmægtig fra Politimesteren i Hillerød, en politiassessor fra Politimesteren i Holbæk, en politifuldmægtig fra Politimesteren i Hvidovre, en fuldmægtig fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, samt tre advokater var beskikket

som eksterne medhjælpere til at udføre anke- og nævningsager i landsretten.

Kontorpersonalet bestod af i alt 11 kontorfunktionærer samt to kontormedarbejdere på deltid i fleksjob. Endvidere var der ansat en servicemedarbejder.

Statsadvokaten for Sjælland

Jens Kofods Gade 1, 1268 København K

Tlf. 33307200, Telefax 33307272:

Erik Merlung, statsadvokat

Jørgen Jensen, vicesstatsadvokat

Vibeke Uldal, vicesstatsadvokat

Dorthe Vejsig, vicesstatsadvokat

Birgitte Pock, statsadvokatassessor

Annette Vestager, statsadvokatassessor

Henrik Plæhn, statsadvokatassessor

Susanne Holst Højberg, statsadvokatassessor

Lisbeth Genach, kontorfuldmægtig

33

Herudover var der ansat seks turnusfuldmægtige, to formiddagsfuldmægtige fra Justitsministeriet og tre jurastuderende på deltid.

Seks fuldmægtige fra Justitsministeriet, fem fuldmægtige fra Rigsadvokaten (heraf en på orlov), 15 fuldmægtige fra Rigspolitechefen, tre fuldmægtige fra statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (heraf en på orlov), en fuldmægtig fra Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager, samt 17 assessorer/politifuldmægtige fra politikredse/Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager med begrænset sagstildeling (heraf en ude af fordeling og en langtidssygemeldt) samt advokater ad hoc på salærbasis.

Kontorpersonalet bestod af 11 kontorfunktionærer, heraf to på deltid, en kontorassistent i fleksjob samt en kontorfunktionær tilknyttet fælles ekspeditionen for statsadvokaturerne i Jens Kofods Gade. Endvidere var der ansat to kontorbetjente.

Statsadvokaten for Fyn, Sydøstsjælland, Lolland, Falster og Bornholm

Jens Kofods Gade 1, 3. tv, 1268 København K

Tlf. 33307350, Telefax 33307399:

Lise-Lotte Nilas, statsadvokat

Mette Vestergaard, vicesstatsadvokat

Charlotte Alsing Juul, konstitueret vicesstatsadvokat (konstitueret 1. december 2005)

Morten Ebbe Nielsen, statsadvokatassessor

Bo Bjerregaard, statsadvokatassessor

Bente Schnack, statsadvokatassessor

Mary-Ann Cadovius, kontorfuldmægtig

34

Herudover var der ansat fire turnusfuldmægtige, hvoraf en på deltid, to formiddagsfuldmægtige fra Justitsministeriet og to jurastuderende på deltid.

Fem fuldmægtige fra Justitsministeriet, syv fuldmægtige fra Rigspolitichefen, en politifuldmægtig hos Politimesteren i Odense/Assens, to politiassessorer og en politimægtig fra Politimesteren i Nykøbing Falster, en politiassessor fra Politimesteren i Vordingborg samt en advokat var beskikket som eksterne medhjælpere til at udføre anke- og nævningesager i landsretten.

Kontorpersonalet bestod af otte kontorfunktionærer, heraf to på deltid og herudover en i fleksjob. Endvidere var der ansat en servicemedarbejder.

Statsadvokaten i Aalborg

Nyhavnsgade 9, 9000 Aalborg

Tlf. 96324200, Telefax 98163916:

Elsemette Cassø, statsadvokat

Kirsten Dyrman, vicesstatsadvokat

Anne-Mette Wiese, vicesstatsadvokat

John Kølbæk, statsadvokatassessor

Rune Jensen, statsadvokatassessor

Lone Lyngsø, statsadvokatassessor

Allan Knudsen, kontorfuldmægtig

Herudover var der ansat syv turnusfuldmægtige og tre assistancefuldmægtige. Seks eksterne medhjælpere var beskikket til at udføre anke- og nævningesager i landsretten.

Kontorpersonalet bestod af syv kontorfunktionærer, heraf to på deltid. Endelig var der ansat en servicemedarbejder.

Statsadvokaten i Viborg

Sct. Mogensgade 8, 8800 Viborg

Tlf. 86626066, Telefax 86600730:

Peter Brøndt Jørgensen, statsadvokat

Karin Degnboel Thostrup, vicesstatsadvokat

Christian Schou, vicesstatsadvokat (fra 15. august 2005)

Jens Andreasen, statsadvokatassessor (fra 1. februar 2005)

Torben Thygesen, statsadvokatassessor (fra 1. december 2005)

Per Kiel Lauritsen, statsadvokatassessor

Hanne Schultz, kontorfuldmægtig

35

Herudover var der ansat otte turnusfuldmægtige. 12 eksterne medarbejdere var beskikket til at udføre anke- og nævningesager i landsretten.

Kontorpersonalet bestod af otte kontorfunktionærer, heraf to på deltid. Endvidere var ansat en servicemedarbejder på deltid.

Statsadvokaten i Sønderborg

Kongevej 41, 6400 Sønderborg

Tlf. 74423261, Telefax 74430508:

Jan Reckendorff, statsadvokat

Marianne Birck, vicesstatsadvokat

Peter Urskov, vicesstatsadvokat

Jan Kjærgaard Christensen, statsadvokatassessor

Claus Guldbrand, statsadvokatassessor

Lene S. Eisby, konstitueret statsadvokatassessor

Lene Thomsen, kontorleder

Herudover var ansat seks turnusfuldmægtige. 10 eksterne medhjælpere var beskikket til at udføre anke- og nævningesager i landsretten.

Kontorpersonalet bestod af seks kontorfunktionærer. Endvidere var der ansat en servicemedarbejder på deltid.

Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager

Jens Kofods Gade 1, 1268 København K

Tlf. 33307250, Telefax 33307270:

Birgitte Vestberg, statsadvokat

Lars Plum, vicesstatsadvokat

Hanne Baumann, statsadvokatassessor

Jakob Jensen, statsadvokatassessor

Flemming Orth, statsadvokatassessor (delt tjeneste mellem Statsadvokaten for København mv. og Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager)

Herudover var en turnusfuldmægtig ansat. Til statsadvokaturen var tilknyttet ni polititjenestemænd fra Rigspolitiet, Politiafdelingen, under ledelse af chefkriminalinspektør Manfred Seitner.

Kontorpersonalet bestod af to kontorfunktionærer.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet

Anker Heegaards Gade 5, 5., 1572 København V

Tlf. 33148888, Telefax 33430119:

Henning Thiesen, statsadvokat

Flemming Denker, vicesstatsadvokat

Ulla Høg, vicesstatsadvokat

Jens Madsen, vicesstatsadvokat

Sonja Ponikowski, vicesstatsadvokat

Ulla Greibe, vicesstatsadvokat

Erling Vestergaard, vicesstatsadvokat (udnævnt 1. december 2005)

Henrik Helmer Steen, vicesstatsadvokat (udnævnt 1. december 2005)

Anders Sejer Pedersen, statsadvokatassessor

Steen Ulriksen, statsadvokatassessor

Knud Damgaard Kisbye, statsadvokatassessor

Eva Krakauer, statsadvokatassessor

Svend Udengaard, statsadvokatassessor

Ellen-Margrethe Lykke Nielsen, statsadvokatassessor
Hans Jakob Paldam Folker, konstitueret statsadvokatassessor
Annette Bang Larsen, kontorfuldmægtig

To stillinger som statsadvokatassessorer var vacante den 31.12.2005. Herudover var der ansat seks turnusfuldmægtige.

Kontorpersonalet bestod af 10 kontorfunktionærer, heraf tre på deltid. Endvidere var der ansat tre servicemedarbejdere, heraf en på deltid.

Afsnit 3

3.1 Sagsfordelingen mv. hos Rigsadvokaten

Rigsadvokaten varetager efter retsplejelovens § 99 udførelsen af straffesager ved Højesteret og virker ved Den Særlige Klageret. Rigsadvokaten er de øvrige anklageres overordnede og fører tilsyn med dem.

Rigsadvokaten fastsætter endvidere bestemmelser om, hvordan de offentlige anklagere skal udføre deres opgaver. Disse generelle instrukser udgives blandt andet i Rigsadvokatens Meddelelser og Rigsadvokaten Informerer. Rigsadvokaten behandler også klager over afgørelser, der er truffet af statsadvokaterne som 1. instans samt afgørelser truffet af Politimesteren i Grønland og Politimesteren på Færøerne.

Rigsadvokaten modtag i 2005 i alt 2406 nye sager.

39

Tablet 1 Sagsfordelingen hos Rigsadvokaten

Sagskategori	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Højesteretsager	41	52	50	53	64	58
Generelle sager	351	353	444	616	574	451
Øvrige sager (der ikke omfattes af nedenstående specifikation)	488	515	517	1003	1031	907
Politiklagenævnsager	158	159	156	156	138	150
Erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning	463	424	398	420	411	394
Ankespørgsmål i voldtægtssager - § 216		61	26	35	40	36
§ 222				20	39	70
Udlændingeloven	45	24	12	5	2	9
Indberetning om straffesager mod offentligt ansatte	244	236	216	199	293	201
Sager fra Grønland	36	46	75	84	78	82
Sager fra Færøerne	13	8	8	11	15	10
Sager vedr. retshjælp fra andre end nordiske lande	1	3	1	3	0	8
Retsanmodninger	12	1	1	12	11	7
Sager vedr. udlevering af lovovertrædere	2	1	0	0	4	0
Sager vedr. nordisk samarbejde	15	9	11	18	14	12
Tiltalefrafald	4	5	3	4	3	5
Færdsselsager	24	33	5	1	5	6
I alt	1897	1930	1923	2640	2722	2406

3.2 Sagsfordelingen hos statsadvokaterne

Statsadvokaterne varetager efter retsplejelovens § 101 udførelsen af straffesager ved landsretterne, herunder anke- og nævningsager og stillingtagen til spørgsmålet om anke af byretsafgørelser. Statsadvokaterne fører endvidere tilsyn med politimestrenes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser, der er truffet af politimestrene vedrørende strafforfølgning. Statsadvokaterne behandler desuden sager om erstatning i forbindelse med strafferetlig forfølgning (retsplejelovens kapitel 93 a) og klager over politiet (retsplejelovens kapitel 93 b - 93 d). Statsadvokaterne fører tilsyn med længden af strafferetlige foranstaltninger, som psykisk afvigende kriminelle er blevet idømt ("kontrolsager").

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet varetager for hele landet forretningerne vedrørende økonomiske forbrydelser, der har et særligt betydeligt omfang eller er led i organiseret kriminalitet mv.

Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager varetager for hele landet forretningerne vedrørende internationale straffesager, herunder navnlig om folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser mv. i udlandet.

Tabel 1 Sagsfordelingen hos statsadvokaterne i 2005

Embede	Journal-sager	Heraf anke-sager	Heraf nævninge-sager	Heraf kære-sager	Heraf politi-klage-nævns-sager	Heraf erstatnings-sager	Heraf nye "kontrol-sager"
Statsadvokaten for København mv.	3.602	615	25	40	275	443	110
Statsadvokaten for Sjælland	3.897	756	25	39	226	364	180
Statsadvokaten for Fyn mv.	2.392	529	15	23	97	190	99
Statsadvokaten i Aalborg	2.052	569	8	21	106	180	155
Statsadvokaten i Viborg	2.532	535	12	30	116	224	109
Statsadvokaten i Sønderborg	2.119	522	10	19	114	174	92
Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager	147	–	–	–	–	–	–
Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet	539	6	–	–	–	–	–
I alt	17.280	3.532	95	172	934	1.575	745

Tabel 2 Ankesager i landsretten i 2005

Embede	Antal	Anket af anklage-myndigheden	Tal i %	Anket af tiltalte	Tal i %
Statsadvokaten for København mv.	615	50	8,0	565	92,0
Statsadvokaten for Sjælland	756	76	10,0	680	90,0
Statsadvokaten for Fyn mv.	529	48	9,0	481	91,0
Statsadvokaten i Aalborg	569	53	9,3	516	90,7
Statsadvokaten i Viborg	535	66	12,3	469	87,6
Statsadvokaten i Sønderborg	522	73	14,0	449	86,0
I alt	3.526	366	10,4	2.961	84,0

41

Tabel 3 Sagsfordelingen hos de regionale statsadvokater 1998-2005

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Journaler	12928	13523	13856	13785	14708	18588	16419	17280
Heraf Ankesager	3450	3443	3273	3359	3443	3380	3320	3526
Heraf anket af anklage-myndigheden	8%	9%	9%	11%	9%	10%	11%	10%
Nævningesager	96	66	83	78	89	94	104	95

Nævningesager 2005

Statsadvokaterne har i 2005 journaliseret 95 nye nævningesager og domsforhandlet 100 nævningesager over i alt 447 retsdage. Heraf har der i 10 større sager medvirket to anklagere som vist nedenfor i tabel 4.

Tabel 4 Antallet af retsdage og medvirken af to eller flere anklagere i nævningesager hos de regionale statsadvokater i 2005

Statsadvokat	Antal domsforhandlet nævningesag	Antal retsdage	Antal sager, hvor 2 eller flere anklagere har medvirket
Statsadvokaten for København mv.	29	110	1
Statsadvokaten for Sjælland	26	142	2
Statsadvokaten for Fyn mv.	14	64	1
Statsadvokaten i Aalborg	8	40	2
Statsadvokaten i Viborg	15	59	4
Statsadvokaten i Sønderborg	8	32	0
I alt	100	447	10

Domsforhandlede nævningesager i 2005

Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 191, narkotika:	31 sager.
Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 237, manddrab eller forsøg herpå:	39 sager.
Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 245/§ 246, grov vold:	13 sager.
Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 288, røveri:	7 sager.
Tiltale for overtrædelse af straffelovens §§ 216-225, sædelighedsforbrydelser:	5 sager.
Tiltale for overtrædelse af straffelovens § 180, brandstiftelse:	5 sager.

3.3 Målsætningen for sagsbehandlingstiden

42

Justitsministeriet udsendte efter en regeringsbeslutning om mål for hurtig sagsbehandling mv. den 22. december 1997 en cirkulæreskrivelse til politiet, Rigspolitechefen og den overordnede anklagemyndighed om målsætninger for sagsbehandlingstider i politi og anklagemyndighed. For så vidt den overordnede anklagemyndighed, bortset fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, fastsætter cirkulæreskrivelsen for alle sags typer en målsætning om en sagsbehandlingstid på 60 dage. Målsætningen gælder for så vidt angår de regionale statsadvokater ikke sager efter politiklagenævnsordningen.

Rigsadvokaten har for så vidt angår 2005 indberettet følgende sagsbehandlingstider til Justitsministeriet:

Tabel 1. Den overordnede anklagemyndigheds indberetning af sagsbehandlingstider til Justitsministeriet for så vidt angår 2005.

	Klagesager	Politiklage- nævns sager	Erstatningssager	Afgørelse af tiltalespørgsmålet
Rigsadvokaten	76%	69%	41%	
Statsadvokaten for København mv.	80%		67%	97%
Statsadvokaten for Sjælland	64%		62%	80%
Statsadvokaten for Fyn mv.	73%		74%	84%
Statsadvokaten i Aalborg	89%		75%	83%
Statsadvokaten i Viborg	91%		78%	91%
Statsadvokaten i Sønderborg	90%		79%	88%

En målsætning, hvorefter alle sager skal behandles inden for 60 dage, kan i sagens natur vanskeligt opfyldes 100 %, da der altid vil forekomme sager, der forudsætter nærmere undersøgelser eller korrespondance mv., som ikke vil kunne afsluttes inden for den givne frist.

Afsnit 4

Den overordnede anklage- myndigheds deltagelse i udvalg og arbejdsgrupper

Rigsadvokaturen repræsenterede i 2005 den overordnede anklagemyndighed i følgende udvalg og arbejdsgrupper om lovgivning og administrative spørgsmål:

43

Lovforberedende udvalg:

- Straffelovrådet.
- Retsplejerådet.
- Strafferetsplejeudvalget.
- Udvalget vedrørende Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste.
- Udvalget om forenkling af sanktionsfastsættelsen i sager om spiritus- og promillekørsel.
- Jurisdiktionsudvalget.
- Offentlighedskommissionen.
- Integrationsministeriet, Regeringens arbejdsgruppe om betinget udvisning (ophørt 2005).

Andre udvalg mv.

- Justitsministeriets arbejdsgruppe om en ny ordensbekendtgørelse til afløsning af politivedtægterne (ophørt 2005).
- Justitsministeriets arbejdsgruppe om sagsomkostninger.
- Justitsministeriets centrale samarbejdsudvalg for politiet.
- Justitsministeriets forskningspolitiske udvalg.
- Justitsministeriets personalepolitiske udvalg.
- Justitsministeriets uddannelsesudvalg.
- Kontaktgruppe vedrørende færdselsområdet.
- Færdselssikkerhedskommissionen.
- Arbejdsgruppen om udarbejdelse af retningslinier for opbevaring og

destruktion af prøver og biologiske spor, herunder DNA-analyser, der modtages på Retsmedicinsk Institut.

- Det Kriminalpræventive Råd.
- Domstolsstyrelsens arbejdsgruppe om sikkerhedsforanstaltninger (ophørt 2005).
- Følgegruppen for evaluering af ungdomssanktionen.
- Rigspolitiets arbejdsgruppe vedrørende videokonference.
- Rigspolitiets følgegruppe ad forsøg med forenklet ledelsesstruktur.
- Rigspolitiets POLNET brugergruppe.
- Rigspolitiets styregruppe vedrørende nyt sagsbehandlingssystem (POLSAG).
- Rigspolitiets analysegruppe vedrørende nyt sagsbehandlingssystem (POLSAG).
- Rigspolitiets styregruppe vedrørende REC/NEC samt organiseret grænseoverskridende kriminalitet.
- Rigspolitiets arbejdsgruppe vedrørende udmøntningen af flerårsaftalen 2004-2006.
- Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde (under Justitsministeriet vedrørende EU).

44

Arbejdsgrupper i anklagemyndigheden

- Redaktionsudvalget vedrørende anklagemyndighedens dokument-samling.
- Skabelonudvalget vedrørende den overordnede anklagemyndigheds skabelonsamling.
- Den overordnede anklagemyndigheds IT-styregruppe.
- Den overordnede anklagemyndigheds IT-udvalg.
- Rigsadvokatens arbejdsgruppe om den overordnede anklagemyndigheds ledelsesinformationssystem.
- Rigsadvokatens arbejdsgruppe om sagsbehandlingstider i sager mod unge lovovertrædere.

Rigsadvokaten

Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Telefon 33 12 72 00

